

Nederlandse
Vereniging van
Ziekenhuizen

Click here to enter text.

Behandeld door

Click here to enter text.
T Click here to enter text.
Click here to enter
text.@nvz-ziekenhuizen.nl

Datum

13 juli 2022

Pagina

1/3

Onderwerp

Reactie consulatie ontwerp beleidsprogramma klimaat

Als Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) vertegenwoordigen wij 103 algemene ziekenhuizen en categorale instellingen die zorg leveren zoals revalidatie, audiologie, dialyse, radiotherapie en epilepsie. De Nederlandse (ziekenhuis)zorg staat voor het leveren van kwalitatief goede, betaalbare en toegankelijke zorg.

Echter draagt de zorg voor bijna 7% bij aan de (in)directe CO2 uitstoot. Om dit terug te dringen heeft de (ziekenhuis)zorg in samenwerking met VWS de 'Green Deal Duurzame Zorg' opgesteld. Gezamenlijk werken we aan de verduurzaming van de zorg. Bij ingrijpende keuzes op het gebied van bouw en onderzoeksvragen bij het doorvoeren van circulaire zorgprocessen lopen we echter steeds vaker tegen grenzen zowel in kennis als financiën aan.

Met het beleidsprogramma klimaat geeft de overheid een stevig signaal dat zij verduurzaming en CO2 emissiereductie van belang vindt en (met het klimaatfonds) bereid is hierin te investeren. Ziekenhuizen zijn energie-intensieve en soms technisch complexe organisaties waarbij continuïteit van deze maatschappelijke voorziening voorop staat. Vallende onder de utiliteitsbouw hebben we de afgelopen jaren energie gestoken in het inzichtelijk maken van de bijdrage die de zorg kan leveren aan de CO2 emissiereductie doelstellingen middels het opstellen van portefeuille routekaarten. In de [\(voorlopige\) sectoranalyse](#) die voor de cure is opgesteld aan de hand van door nagenoeg alle NVZ leden (en de academische ziekenhuizen) ingediende 'individuele portefeuille routekaarten' staat beschreven hoe richting 2030 tenminste 49% respectievelijk 55% directe CO2 emissiereductie technisch gerealiseerd kan worden.

In het te ontwikkelen beleid gaat het echter vaak over de woningbouw of de industrie, maar de utiliteit met daarbinnen de ziekenhuizen lijken minder in het vizier. Dit terwijl juist ook hier vragen spelen over de logica van de in te voeren label-systematiek, hoge isolatienormen die onbedoeld leiden tot de behoefte aan extra koeling/energiegebruik, vraagstukken over netcongestie met in het verlengde hiervan ontwikkelingen op het gebied duurzame stabiele alternatieven voor de huidige noodstroomvoorzieningen en/of energieopslag.

De extra investeringen, benodigd om deze plannen te realiseren bovenop de hiervoor gereserveerde investeringen, baren de ziekenhuizen grote zorgen. (Investerings)subsidies zoals de SDE++, de ISDE en de DUMAVA bieden mooie ingangen, maar ontnemen de zorgen om de investeringen nog onvoldoende. De investeringen zijn fors. Uit berekeningen door TNO voor ['De sectorale routekaart cure'](#) in 2019 kwam een jaarlijks extra investering (boven op de eigen reserveringen) tot 2030 van tenminste €167 miljoen naar voren. Het gaat vaak niet

Datum

13 juli 2022

Pagina

2/3

alleen om de aanschaf van een nieuwe techniek, maar ook om aanpassingen aan de hele interne infrastructuur (binnen de bestaande bouw) en vervangen van op gas functionerende systemen (bijvoorbeeld voor centrale sterilisatie of luchtbevochtiging). De (financiële)mogelijkheid voor een ziekenhuis om aan te sluiten op een lokale (warmte)bronnen heeft als bijkomend voordeel dat gemeentelijke projecten (op basis van de Regionale energiestrategieën, RES) met een grote afnemer een zekere afname heeft. Dit draagt tevens bij aan het uitvoeren van beleid binnen regionale samenwerking om mogelijk versnelling teweeg te brengen.

Circulaire bedrijfsvoering

Het realiseren van een CO2 emissiereductie door het gasverbruik terug te dringen, betreft de directe CO2 emissie. Een aanzienlijk aandeel van de CO2 uitstoot door ziekenhuizen wordt mede veroorzaakt door indirecte CO2 emissie vanwege de product-intensieve (zorg)processen. Ziekenhuizen zijn grootverbruiker van grondstoffen, met daarachter een intensief productieproces en vervolgens een grote afvalstroom.

Binnen de Green Deal Duurzame Zorg, in samenwerking met VWS, het RIVM andere betrokken organisaties zoals 'de groene OK' maakt de sector hierin al stappen: door het analyseren van de afvalstroom, komt de bron in zicht en kan er gewerkt worden aan een oplossing. Voor het vinden van oplossingen is er meer onderzoek nodig om binnen de circulaire 'R-ladder' te weten wat de juiste keuzes zijn, zowel op het gebied van CO2 emissiereductie (wat is precies de footprint van een alternatief?) alsmede gezien de hoge kwaliteits- en hygiëne eisen in de zorg: wat zijn bijvoorbeeld lange termijn effecten van re-use?

Deze onderzoeken voeren we bij voorkeur uit met het bedrijfsleven en onderwijs en onderzoeksinstanties. Hierdoor maken we direct een koppeling tussen onderwijs & kennisontwikkeling en in het verlengde hiervan kennisontsluiting. In het klimaatontwerp wordt in het kader van circulariteit veelal verwezen naar de industrie en de innovaties die daarin moeten plaatsvinden. De NVZ ondersteunt dit van harte, maar ook hier is het voor de zorg zoeken naar de wegen die zij kunnen bewandelen om projecten, onderzoeken en innovaties op het gebied van circulariteit mede bekostigd te krijgen vanuit de stimuleringsubsidies die er zijn. Het sterkt de gewenste ontwikkelingen uit het beleidsprogramma klimaat indien op het gebied van circulariteit ook specifiek wordt gekeken naar de afnemers en de ontwikkelingen en onderzoeken die zij bereid zijn te doen en de ondersteuning die hiervoor gevraagd wordt. Hierbij gaat het niet alleen om kennisontwikkeling maar tevens om kennisontsluiting om de doelstelling 'Nederland circulair in 2050' gezamenlijk te kunnen realiseren.

Interdepartementale samenwerking

Onze oproep ook voor dit beleidsprogramma is: blijf de integrale samenwerking zoals nu gebeurt opzoeken en vertaal deze (voor zover mogelijk) ook naar specifieke sectoren met een eigen specifieke vraag. Vergeet hierbij niet de utiliteit met daarbij ziekenhuizen met een industrieel karakter. Draag met subsidies bij aan het mogelijk maken van het toepassen van technieken evenals het ontsluiten van kennis zodat het wiel niet telkens opnieuw uitgevonden moet worden of te veel geleund moet worden op adviesbureaus omdat ook hier de capaciteit krap wordt. Hier zetten wij als branche mede op in. Maak de toegang tot gelden uit het klimaatfonds voor heldere plannen niet te complex. Toets op naleving van beleid op een integrale zienswijze en niet met afvinklijstjes door het bevoegd gezag en maak hierbij gebruik

Datum

13 juli 2022

Pagina

3/3

van de portefeuille routekaart als instrument. Het heeft zijn effectiviteit bewezen, is tevens een geschikt instrument voor de verantwoording op het gebied van de EED en maakt het mogelijk om eenmalig te registreren voor meerdere vormen van verantwoording om hiermee de administratieve lasten overzichtelijk te houden.

Wij streven ernaar om vraagstukken die bij meerdere departementen liggen in gezamenlijkheid effectief te kunnen vormgeven en implementeren.

Voor toelichting en meer informatie kunt u contact opnemen met de Nederlandse Vereniging van ziekenhuizen info@nvz-ziekenhuizen.nl of 030 273 98 83